

Un paisatge semblant al de després de la batalla

El 12 de juliol fa un any de l'inici de la darrera guerra del Líban. Un conflicte que es va perllongar fins a mitjan agost i que va acabar sense que Israel aconseguís de derrotar Hezbol·lah. La situació al país, amb la política paralyzada i la reconstrucció a mig fer, es manté molt tensa.

Un any després de la guerra, la sobtada guerra de l'estiu passat, començada el 12 de juliol, el Líban es descompon. Al nord, el camp de refugiats palestins de Nahr al-Bared s'ha convertit en una mena de trampa per a l'exèrcit libanès, que a hores d'ara ja hi ha perdut 74 homes. Aquest és el camp on s'han fet forts els combatents d'al-Fatah al-Islam, els salafistes sunnites a qui s'atribueixen vincles amb l'organització al-Qaida. Aquesta és una operació molt més mortífera que no pas la que va suportar l'exèrcit l'any passat durant la guerra entre Hezbol·lah i Israel, en la qual van perdre la vida una trentena de soldats. Els combats d'ara ja fa més de qua-

ranta dies que duren. Han foragitat la població civil del camp de refugiats i l'han obligada a cercar aixopluc al poble veí de Badaui, on s'han revifat odís i rivalitats ancestrals entre palestins i libanesos.

Mentrestant, pren força la teoria del periodista nord-americà Seymour Hersh, segons la qual els Estats Units, en veient el fracàs de la guerra a l'Iraq, miren d'estendre el conflicte de l'Orient Mitjà utilitzant grups locals, amb el suport de l'Aràbia Saudita, per a lluitar contra els xiïtes i convertir el Líban en un altre Iraq. Fins i tot es diu insistentment que la germana de l'ex-primer ministre Rafik Hariri, assassinat el febrer del 2005, ha facilitat suport fi-

nancer a algun d'aquests petits grups extremistes. Sense anar gaire lluny, també ha estat atribuït a aquesta complicada nebulosa terrorista l'atemptat recent contra el contingent espanyol de la FINUL, en l'aventurada missió del sud, prop de la frontera israeliana. La presència d'al-Qaida, doncs, ha obert un nou front en aquest Líban ja prou vulnerable, i ha pertorbat i complicat encara més la situació interna que viu el país.

A Beirut, d'ençà que van començar els atemptats, els habitants gairebé no gosen sortir al carrer quan es fa fosc. A partir de la mitjanit els ciutadans romanen expectants, pendents de la televisió per saber si hi ha hagut cap més explosió. El centre de la ciutat queda desert. Davant d'alguns edificis hi ha tanques metàl·liques disposades en ziga-zagues per tal de barrar-hi el trànsit rodat. Prop de la mansió de la família Hariri, s'hi ha reforçat la vigilància, no solament amb patrulles de l'exèrcit, sinó també amb un augment de la seguretat privada i, fins i tot, amb la presència, cada vegada més nombrosa a tot el veïnat, d'un cos especial anomenat els *panteres negres*. D'aquesta manera, Beirut torna a ser una ciutat fardada de tanques, de barreres de metall, de militars amb el dit a punt al gallet de les armes. La por s'ha ensenyorit de la capital a la nit.

Un altre Iraq. El Líban, el país més dèbil de l'Orient Mitjà, com se sol dir,

La ineficàcia de l'estat libanès endarrereix la reconstrucció

Els bombardeigs israelians de l'estiu de l'any passat van afectar barris on viuen unes 800.000 persones de la comunitat xiïta. Algunes zones de localitats frontereres, com Bint Jbail o Jiam, van quedar completament arrasades. Després de tants anys de guerres, el Líban mai no havia suportat una destrucció tan gran. Un any després, a l'anomenat perímetre de seguretat de Haret Hreik, un dels populosos barris xiïtes de Beirut, no hi ha runa, però encara s'hi poden veure grans espais buits, envoltats de tanques, allà on es dreçaven grans edificis. La ciutat, amb les cases destruïdes i ple d'ermots, espera ser reconstruïda. A Bint

Jbeil, amb 50.000 habitants i unes 1.800 cases destruïdes totalment o parcialment, amb prou feines han començat les obres de reconstrucció. Això sí, la vuitantena de ponts que van ser bombardejats tornen a ser gairebé tots en servei, especialment els de la carretera que porta de Beirut cap al sud. Alguns d'aquests ponts han estat reconstruïts gràcies a la contribució de grans famílies, com la de l'ex-primer ministre assassinat Rafik Hariri. Alguns altres han estat pagats amb diners de procedència molt diversa.

En cap d'aquestes obres no hi ha hagut intervenció de l'estat libanès, igual com va passar quan va acabar la guerra de 1975 a 1990, en què la reconstrucció va anar a càrrec d'una societat privada de la qual Hariri era el principal accionista. Ara ha estat el moviment de Hezbol·lah que, per mitjà de la seva constructora Jihad el Binna, hi ha portat a terme les tasques de reconstrucció, com ja ho va fer després dels bombardeigs israelians dels anys 90. A la

Una filera de desenes de camions procedents del sud de Beirut transporta tones de runa dels edificis destruïts durant la guerra del Líban, l'agost de l'any passat.

és a punt de convertir-se en una altra víctima de l'erupció de la violència, després de l'Iraq i de Palestina. El Líban és el laboratori renovat de les ingerències internacionals, bé dels Estats Units, de França, de la Unió Europea,

de l'Iran o de Síria. A Beirut, ciutat de gran vitalitat, ja s'havien tornat a preparar els festivals artístics internacionals de Balbeck, de Beitednin, de Tiro o de Biblos. Després de la guerra que va començar el juliol de l'any

passat, els libanesos esperaven que aquest estiu fos propici per al retorn dels turistes, una de les principals fonts d'ingressos del país.

En canvi, en el terreny polític, alguns diputats del parlament libanès de

carretera que va a l'aeroport de Beirut, en canvi, prop dels barris de població xiïta dominats per Hezbol·lah, igual que en algunes poblacions del sud del país, ha estat el règim de l'Iran que ha contribuït a la reconstrucció. S'hi ha fet càrrec de la instal·lació de ponts i passarel·les per als vianants.

Mentrestant, alguns organismes estatals, com per exemple el Consell per al Desenvolupament, han quedat en evidència per la mala gestió. Gran part dels programes de reconstrucció han anat a càrrec del sector privat i de les donacions estrangeres, tant d'estats com d'ONG o les Nacions Unides. De tota manera, molts donants han preferit lliurar els ajuts directament a les organitzacions locals abans que depositar els diners al Banc Central libanès o de les institucions governamentals. Les escandaloses divisions polítiques internes han motivat una manca de coordinació, lentitud i ineficàcia dels programes de reconstrucció. Una altra organització xiïta influent, Amal, dirigida per Nabih Berri,

president de l'Assemblea Nacional, ha estat molt criticada pels habitants del sud a causa de la manera de distribuir els ajuts financers als damnificats de la guerra.

Entre els països que donen ajut material al Líban es destaca l'emirat de Qatar, molt ric. El govern d'aquest país s'ha encarregat especialment a reconstruir Bint Jbeil i més zones devastades del sud. A les avingudes de Beirut, hi ha grans cartells propagandístics que pregonen les generoses ajudes de l'emirat. El govern de Qatar, que manté bones relacions amb tothom, tant amb els Estats Units i Israel com amb l'Iran i les organitzacions palestines, comparteix el pla de reconstrucció amb Hezbol·lah. La direcció d'aquesta organització, abans de complir-se el primer aniversari d'aquesta guerra inacabada, ja ha preparat uns cartells per difondre el seu missatge: la "victòria divina" sobre l'exèrcit d'Israel després de trenta-quatre dies de resistència i combat.

tendència contrària a Síria, aprofitant l'estiu, han anat a l'estranger per protegir-se d'amenaces o possibles atacs. El parlament resta tancat des de fa mesos i les institucions estatals han quedat gairebé paralitzades. El musulmà sunnita Fuad Siniora, que havia estat un dels homes de confiança del malaurat primer ministre Rafik Hariri, va poder formar govern gràcies a la majoria parlamentària obtinguda a les eleccions de l'any 2005 i també al suport dels Estats Units, França i la resta de països occidentals. Siniora s'enfronta des de fa mesos a la dura oposició de Hezbollah i dels seus aliats, com els cristians del general Michel Aoun. Aquests partits, considerats pro-sirians, volen formar un govern d'unitat nacional.

Paràlisi política. La dimissió de sis ministres de Hezbollah, en desacord amb la formació d'un tribunal internacional per a jutjar els responsables de l'assassinat de Hariri, s'ha barrejat amb tot un seguit de circumstàncies que enterboleixen la vida política libanesa, com les ingerències de Síria o la polèmica per la neteja de diner negre, cosa que ha portat el país a una crisi permanent. En un país de règim confessional, on tot el poder es distribueix segons la importància de les comunitats musulmana i cristiana, el govern no compta amb cap representant de la comunitat xiïta, la més nombrosa. Aquesta gravíssima situació empitjora encara més en vista de la incertesa que representa la proximitat de les eleccions presidencials que s'haurien de fer el mes de setembre. Si ningú no va poder preveure la guerra de l'estiu passat, en canvi, sí que era segur que a partir de la tardor havien de sorgir els problemes de la postguerra. El Líban continua sofrint la manca d'equilibri polític. Situat a cavall d'Orient i d'Occident, el país no pot deixar-se arrossegar per una sola temptació. Després de quinze anys de pau, des de 1990 al 2005, període d'una humiliant tutela siriana, els libanesos tornen a ser simples joguines dels poders que els sobrepassen i que els converteixen en les víctimes fàcils de la història.

Tomàs Alcoverro
Beirut

“El poble i l'economia del Líban tenen una gran capacitat de resistència”

Jihad Azour és el ministre de Finances del Líban i un dels principals homes de confiança del primer ministre Fuad Siniora. En aquesta entrevista Azour fa balanç de l'estat de la reconstrucció del país un any després del conflicte bèl·lic que l'estiu de l'any passat va portar el Líban a una greu crisi econòmica.

Jihad B. Azour (Denniyeh, Líban, 1964) respon al perfil clàssic de l'elit libanesa. Doctorat en Finances Internacionals al prestigiós Institut d'Études Politiques de París, i amb un domini perfecte del francès i l'anglès, aquest cristià maronita de només 43 anys es convertí al juliol del 2005 en un dels ministres de Finances més joves de la història del Líban. A diferència del seu oncle, un conegut polític que va assumir la cartera d'Afers Estrangers al darrer govern de Rafik Hariri, el perfil d'Azour s'apropa més al d'un tecnòcrata. Després d'haver passat per diverses empreses de consultoria, el 1999 fou nomenat assessor personal de Fuad Siniora, que aleshores era ministre de Finan-

ces. Ocupà aquest càrrec d'assessor durant prop de cinc anys i això el catapultà al capdavant del ministeri quan Siniora va esdevenir primer ministre. La guerra de l'estiu passat va situar Azour en una posició clau dins el govern: s'encarregà de negociar amb la comunitat internacional el finançament de la reconstrucció del país. I aquesta és la raó que el va portar a Washington ara fa poques setmanes.

—En quina situació es troba el procés de reconstrucció del vostre país?

—En una fase molt avançada. El govern hi ha treballat molt eficientment. Dos mesos després de la guerra ja havíem restablert els serveis públics bàsics com l'aigua o l'electricitat. Avui, la majoria de les infraestructures ja han estat reconstruïdes, o s'hi treballa. Per exemple, aquest estiu esperem haver reconstruït els 86 ponts destruïts.

—No obstant això, immediatament després de la guerra semblava que Hezbollah us passava la mà per la cara...

—És equivocat de mirar-se el procés de reconstrucció com una competició entre el govern i Hezbollah. Hem fet accions més aviat complementàries. És normal que Hezbollah proporcioni ajudes a les poblacions del sud, on tenen un gran suport. Però la qüestió de les infraestructures ha estat assumida íntegrament pel govern.

—Com valoreu el compromís de la comunitat internacional en el procés de reconstrucció del Líban?

—No ens podem pas queixar. La cimera d'Estocolm acabà amb la promesa de la concessió d'uns 900 milions de dòlars en uns terminis que es van complir. A part això, els països àrabs, sobretot els del Golf,